

**Informativní materiál pro členy zastupitelstva města
Ostravy o postupu sanačních prací ekologické zátěže
„laguny Ostramo“**

Předkladatel: Mgr. Kateřina Šebestová
náměstkyně primátora

Zpracovatel: Magistrát města Ostravy
odbor ochrany životního prostředí

V Ostravě dne 4. března 2019

Na základě Smlouvy o dílo, která byla uzavřena mezi státním podnikem DIAMO a sdružením „Sdružení ČISTÁ OSTRAVA“ dne 9. 8. 2004 a schváleného Realizačního projektu, provádělo sanaci staré ekologické zátěže „NÁPRAVNÁ OPATŘENÍ – LAGUNY OSTRAMO“ „Sdružení ČISTÁ OSTRAVA“. Členy sdružení jsou GEOSAN GROUP a.s. – vedoucí účastník sdružení, AQUATEST a.s. – účastník sdružení a OHL ŽS, a.s. – účastník sdružení. Práce prováděné „Sdružením ČISTÁ OSTRAVA“ jsou popsány v části I. tohoto informativního materiálu.

Dotěžbu nadbilančních kalů „Nápravná opatření – Laguny Ostramo, nadbilanční kaly, 1. Realizační etapa“ prováděl na základě Prováděcí smlouvy ev. č. AVE/2015/HAL/07 ze dne 22. 12. 2015, uzavřené mezi zadavatelem, státním podnikem DIAMO, společnost AVE CZ Odpadové hospodářství s.r.o. Od 1.2.2019 pokračují práce na lokalitě pod názvem zakázky „NÁPRAVNÁ OPATŘENÍ – LAGUNY OSTRAMO, nadbilanční kaly, 2. Realizační etapa“ Práce prováděné společností AVE CZ Odpadové hospodářství s.r.o. jsou popsány v části II. tohoto informativního materiálu.

I. Nápravná opatření – Laguny Ostramo

1. Na lagunách probíhá sanace saturované zóny metodou hydraulické sanace, odčerpáváním volné fáze ropných uhlovodíků a biodegradací a promýváním horninového prostředí. Čerpané srážkové vody a podzemní vody z prostoru uvnitř podzemní těsnicí stěny (PTS) jsou dekontaminovány na čistírně lagunových vod a čerpané podzemní vody z prostoru vně PTS na dekontaminační stanici.
2. V rámci monitorovacích prací je prováděn:
 - a) Monitoring podzemních vod mimo přímý dosah sanačního zásahu.
 - b) Monitoring podzemních vod, průběhu a efektivity v prostorech sanace podzemních vod.
 - c) Monitoring průběhu a efektivity sanace podzemních vod navážek v místech lokálního znečištění.
 - d) Monitoring dekontaminační stanice.
 - e) Technologický monitoring provozu čistírny lagunových vod.
 - f) Hygienický monitoring.
3. Dodatkem č. 7 k Realizační smlouvě mezi státním podnikem DIAMO a Sdružením ČISTÁ OSTRAVA podepsaným dne 29. 5. 2015 byla z předmětu díla **vyjmuta sanace zemin**.
4. Sanace kontaminovaných zemin: DIAMO státní podnik vyhlásilo dne 7. 8. 2015 veřejnou zakázku na „Projekt konečného stavu sanace lagun Ostramo“. Vítězem veřejné zakázky se stala společnost AWT Rekultivace a.s. Projekt konečného stavu sanace lagun Ostramo bude sloužit jako jeden z dokumentů pro připravovanou veřejnou zakázku na sanaci kontaminovaných zemin z lagun Ostramo.
5. Dne 18. 11. 2015 proběhla v sídle společnosti DIAMO prezentace Studie proveditelnosti „Způsoby sanace nesaturované zóny lokality lagun Ostramo Ostrava“, jejíž autorem je Ing. Zdeněk Čížek, CSc., zadavatelem bylo Ministerstvo financí ČR (dále jen MF). Studie byla projednána v prosinci 2015 v Komisi životního prostředí RM a v radě města byla projednána dne 19. 1. 2016. Rada města rozhodla upřednostnit takové varianty sanace lokality Laguny Ostramo, které zaručí celkovou dekontaminaci předmětné lokality s vyloučením rizika kontaminace okolního prostředí včetně podzemních vod tak, aby v době realizace prací byli co nejméně obtěžováni obyvatelé města a aby sanační práce byly ukončeny nejpozději do konce roku 2019.
6. Na základě požadavku Ministerstva financí byl zpracován odborný posudek ve věci dokončení sanace jihozápadního prostoru vně lagun R3. Autorem posudku je Ing. Jiří Tylčer, CSc. a navrhuje v něm úpravu režimu a rozsahu prováděné sanace a s ní souvisejícího monitoringu.
7. MF si nechalo v únoru 2016 zpracovat znalecký posudek „Sanace podzemních vod – Laguny Ostramo“ Ing. Jaroslavem Růžičkou (soudní znalec oboru vodního hospodářství, odvětví čistota vod a ochrany před ropnými látkami). Znalec doporučuje další redukci prací na lokalitě. Na základě uvedeného posudku vydala dne 8. 4. 2016 náměstkyně ministra životního prostředí Ing. Berenika

Informativní materiál pro ZM konané dne 6. 3. 2019

Peštová, Ph.D. stanovisko, kterým také doporučuje další redukci prací a považuje za potřebné zásadně přehodnotit plán nápravných opatření na podzemních vodách.

8. Dne 26. 5. 2016 obdrželo SMO MZ č. 36, která měla následující cíle od 1. 6. 2016:

1. Ukončit:

- čerpání podzemních vod z navážek jz. od laguny R3 a odčerpávat pouze vody ze štoly ČD
- čerpání drénu HNO1
- *monitoring efektivity dekontaminace podzemních vod na DS*

2. Zredukovat rozsah prací:

- *Uvnitř podzemní těsnící stěny (PTS) – zredukovat čerpání „solanek“ uvnitř PTS a počet čerpaných objektů až do dokončení průzkumu těsnosti PTS a jejich utěsnění, nejdéle však do konce roku 2016.*
- *Uvnitř PTS – zredukovat čerpané objemy lagunových vod srážkového původu na základě předpokladu nižších srážkových úhrnů do převzetí této povinnosti zhotovitelem sanace nadbilančních kalů (začleněním do technologie sanace kalů) nejdéle však do konce roku 2016.*
- *Redukce monitorovacích prací*

K MZ č. 36 vydalo SMO dne 16. 6. 2016 záporné stanovisko, neboť navrhované omezení prací v rámci projektu „NO-LO“ je již takového rozsahu, že by se nejednalo o sanační práce a může dojít k rozšíření kontaminace do okolí. Současně jsou navrhovaná omezení v rozporu se stanoviskem Ministerstva životního prostředí k realizaci „NO-LO“ ze dne 28. 3. 2014 pod č.j.: 21534/ENV/14, což je konstatováno přímo v textu MZ č. 36 a současně to také zaznělo v rámci kontrolního dne k danému projektu, který se konal 9. 6. 2016.

9. Zeminy - Na základě výsledků původního znaleckého posudku č. 98/15 z června 2015 „Způsoby sanace nesaturované zóny lokality LAGUNY OSTRAMO Ostrava - studie proveditelnosti sanace“ (stanovisko k danému posudku schválené radou města, kdy SMO rozhodlo upřednostnit realizaci takové varianty sanace, která zaručí celkovou dekontaminaci předmětné lokality s vyloučením rizika kontaminace okolního prostředí včetně podzemních vod tak, aby v době realizace prací byli co nejméně obtěžováni obyvatelé města a aby sanační práce byly ukončeny nejpozději do konce roku 2019, bylo na DIAMO s.p. zasláno 21. 1. 2016) a stanovisek k němu od všech dotčených subjektů, tj. MSK, SMO, ČIŽP OI Ostrava, MŽP, MF vypracoval soudní znalec Ing. Zdeněk Čížek, CSc. znalecký posudek č. 105/16 ze dne 23. 5. 2016 „*Posouzení původních vybraných variant sanace nesaturované zóny lokality LAGUNY OSTRAMO Ostrava*“ (dále jen „znalecký posudek č. 105/16“), který rozpracovává z původních 19 různých teoreticky možných způsobů sanace nesaturované zóny tři následující varianty sanace (<http://zdravaova.cz/laguny-ostramo/>):

Varianta I.

Kazeta/ekokontejnment s přetěžením a tříděním obsahu lagun R0 – R3, bez stabilizace obsahu, externí odstranění problémových složek, snížení nivelety sanovaného prostoru, propojení s PTS, uzavření a technická rekultivace prostoru.

náklady: alternativa A) dle znaleckého posudku cca 1 190 mil. Kč

alternativa B) dle znaleckého posudku cca od 1 225 mil. - do 3 625 mil. Kč

časový harmonogram: cca 7,5 roků

Varianta II.

Kazeta s řízeným přetěžováním a tříděním obsahu lagun R0 – R3, stabilizace nadlimitně kontaminovaných partií technologií vápenné solidifikace realizované „on site“, snížení nivelety sanovaného prostoru, propojení s PTS, uzavření a technická rekultivace prostoru.

náklady: 1 513 mil. Kč

časový harmonogram: cca 10 roků

Varianta III.

Aktivní dekontaminace nadlimitně kontaminovaných partií (s využitím vysokoteplotní kontinuální přímé či nepřímé termické desorpce) spojená s řízenou odtěžbou obsahu lagun R0 – R3, zpětné uložení dekontaminovaných materiálů do prostoru lagun, uzavření a technická rekultivace sanovaného prostoru.

náklady: 2 330 mil. Kč
časový harmonogram: cca 10 roků

Znalecký posudek č. 105/16 byl znalcem prezentován na jednání dne 28. 6. 2016 v sídle společnosti DIAMO, kdy v rámci zápisu z jednání bylo stanoveno, že písemná stanoviska zúčastněných subjektů, tj. SMO, KÚ MSK, ČIŽP OI Ostrava, MF, MŽP, MPO budou zaslány na ředitelství státního podniku DIAMO v termínu do 31. 8. 2016 .

RM usnesením č. 04623/RM1418/66 ze dne 30. 8. 2016 po důkladném posouzení možných variant sanace nesaturované zóny lokality Laguny Ostramo a s přihlédnutím k tomu, že předmětná stará ekologická zátěž má environmentální dopady na životní prostředí na území města Ostravy a je velmi obtěžující pro občany přilehlých městských obvodů a dosud nebyla vyřešena, i když její sanace započala již v roce 2004, požaduje realizaci sanace dle Varianty III. znaleckého posudku č. 105/16 ze dne 23. 5. 2016. Při realizaci této varianty požaduje statutární město Ostrava dodržení všech podmínek stanovených platným stanoviskem Ministerstva životního prostředí ze dne 28. 3. 2014, č.j.: 21534/ENV/14. Dále pak požaduje, aby při sanačních pracích byli co nejméně obtěžováni obyvatelé města a aby sanační práce započali v co nejkratším možném termínu. Současně statutární město Ostrava požaduje, aby po ukončení sanace bylo možné dekontaminované území plně využít dle platného Územního plánu Ostravy. Varianta zapouzdření a zakonzervování dané lokality je pro statutární město Ostrava zcela nepřijatelná a s její realizací nesouhlasí.

Dne 26. 10. 2016 proběhlo v sídle DIAMO s.p. druhé kolo projednání posudku „*Posouzení původně vybraných variant sanace nesaturované zóny lokality LAGUNY OSTRAMO Ostrava*“ znalce Ing. Zdeňka Čížka, CSc., a to za účasti SMO, MPO, MF, MŽP, MŽP expert, KÚ MSK, ČIŽP a DIAMO. V rámci jednání SMO opětovně požadovalo realizaci varianty č. III, s níž souhlasila rada města usnesením č. 04623/RM1418/66 ze dne 30. 8. 2016. Závěrem jednání bylo odsouhlaseno, že bude oprávněnou osobou zpracována dokumentace, jejíž potřeba vyplynula z diskuze. Tato dokumentace vhodnotí realizaci varianty II. a III. z hlediska krátkodobých a dlouhodobých vlivů na ŽP a bude sloužit jako podklad pro další rozhodování všech zúčastněných. Dokumentace bude zpracována nejpozději do konce prosince 2016. Poté bude zaslána všem zúčastněným jako podklad k dalšímu jednání o výběru varianty. Statutární město Ostrava obdrželo k vyjádření znalecký posudek č. 197/16 „*Expertní posouzení a srovnání environmentálních vlivů a dlouhodobé environmentální bezpečnosti dvou základních konceptů sanace zemin lagun Ostramo*“ zpracovaný Ing. Karlem Bičovským. Usnesením č.05815/RM1418/84 ze dne 21. 2. 2017 rozhodla rada města setrvat na svém usnesení ze 04623/RM1418/66 ze dne 30. 8. 2016, které bylo vydáno k předchozímu znaleckému posudku č. 105/16, tento postup doporučila také Komise životního prostředí rady města.

V listopadu 2016 zpracovala společnost MEGA a.s. studii s názvem „*Zajištění technických podkladů nezbytných pro vypracování projektu obnovení těsnicí funkce podzemní těsnicí stěny na lokalitě Laguny Ostramo a projektu sanace saturované zóny*“ řeší následující body:

- Provedení nezávislého ověření stavu kontaminace saturované zóny v zájmové oblasti definované podzemní těsnicí stěnou (dále jen „PTS“) a přehlubeným korytem Černého příkopu. Prioritně bude pozornost věnována především výskytu a plošné distribuci solanek.
- Ověření funkce PTS, respektive jejího možného porušení.
- Jako možná varianta řešení netěsnosti PTS je uvažována chemická kolmatace horninového prostředí.
- Na základě všech získaných informací bude zpracována koncepce optimalizace sanace saturované zóny a monitoringu na lokalitě a budou zpracovány technické podklady pro projekt obnovení těsnicí funkce PTS.

Informativní materiál pro ZM konané dne 6. 3. 2019

DIAMO s.p. nechalo na studii společnosti MEGA a.s. zpracovat expertní oponentní posudek, který vypracovala společnost AQD-envitest s.r.o. v květnu 2017.

Dne 30. 08. 2017 proběhlo v Praze za účasti zástupců města projednání expertního oponentního posudku vypracovaného společností AQD – envitest, s.r.o. Ze závěru projednání vyplynula potřeba revidovat stávající způsob a rozsah monitoringu v prostoru lagun Ostramo. Za tím účelem bylo rozhodnuto zpracovat revidovaný projekt pod názvem „Projekt překlenovacího ochranného čerpání a monitoringu v prostoru lagun Ostramo – revize“, platný od 1.11.2017.

- DIAMO s.p. požádalo Ministerstvo financí o pokračování práce meziresortní skupiny a zpracování koncepčního materiálu pro dokončení sanace lagun Ostramo, který bude předložen vládě ČR v souladu s vládními usneseními č. 728 a č. 732 z roku 2013. Tento materiál doposud nebyl vládě předložen.
- Sdružení ČISTÁ OSTRAVA zpracovalo Projekt překlenovacího ochranného čerpání a monitoringu v prostoru lagun Ostramo.

Projekt řeší:

- Čerpání lagunových vod srážkového původu
- Sanačně-udržovací čerpání solanek (4 čerpací objekty a 5 monitorovacích objektů)
- Odčerpávání volné fáze RU z hladiny čerpacích objektů a její separace
- Monitorovací práce

- Dne 11. 11. 2016 proběhlo jednání mezi zástupci města a zástupcem MŽP, kde byla projednána případná pomoc města při podrobnějším zmapování souvisejících zdrojů kontaminace v okolí Lagun Ostramo (areál společnosti Trojek a.s.). Na základě tohoto jednání vyplynula možnost řešit zpracování analýzy rizika pro tuto starou ekologickou zátěž přímo ze strany statutárního města Ostravy.

Protože statutární město Ostrava považuje odstranění ekologické zátěže na lokalitě laguny Ostramo za jednu z hlavních priorit města, vyjádřilo svou dobrou vůli a rozhodlo o zpracování ucelené aktuální informace o vlivu znečištění pod areálem bývalého podniku „Zachemo“ na okolní lokality. Dokument pomůže Ministerstvu životního prostředí a Ministerstvu financí k urychlení procesu odstranění ekologické zátěže na lokalitách laguny Ostramo, případně Rafinerie Ostramo. V květnu 2017 Ministerstvo životního prostředí schválilo dotaci z Operačního programu Životní prostředí 2014 – 2020 na realizaci projektu „Ověření aktuálního stavu kontaminace v areálu TROJEK, a.s. (bývalé Zachemo) v Ostravě a analýza rizik“. Rada města usnesením č. 07123/RM1418/100 ze dne 29. 8. 2017 rozhodla o výběru dodavatele a uzavření smlouvy k veřejné zakázce malého rozsahu na realizaci tohoto projektu se zhotovitelem AQUATEST a.s. V současné době je Analýza rizik zpracovaná a probíhá její projednání s dotčenými orgány.

- Statutární město Ostrava obdrželo dne 3.1.2017 na vědomí „Projekt pilotního testování chemické kolmatace horninového prostředí za využití Ca(OH)₂ v prostoru lokality lagun Ostramo“ – zpracovatel (MEGA a.s.). A dále obdrželo dne 7.8.2017 expertní oponentní posudek uvedeného pilotního projektu, zpracovaný společností AQD-envitest, s.r.o.
- Dne 23. 5. 2017 se uskutečnilo jednání v sídle státního podniku DIAMO ve věci definitivního řešení staré ekologické zátěže „Laguny Ostramo“, kterého se účastnili zástupci SMO, MŽP, MPO, MF, ČIŽP, KÚ a DIAMO. Zástupci města mimo jiné prezentovali, že město nechá zpracovat nezávislý znalecký posudek ve věci konečné likvidace staré ekologické zátěže Laguny Ostramo, s ohledem na možnosti dalšího využití předmětného území dle Územního plánu Ostrava. Usnesením č. 06395/RM1418/93 ze dne 9. 5. 2017 a usnesením č. 06619/RM1418/96 ze dne 6. 6. 2017 rozhodla rada města o přípravě veřejné zakázky na vypracování předmětného posudku v termínu do 31. 8. 2017. Rada města usnesením č. 07521/RM1418/106 ze dne 17. 10. 2017 rozhodla nepokračovat v přípravě a zadání veřejné zakázky na zpracování znaleckého posudku ve věci dekontaminace lagun Ostramo. Důvodem pro toto rozhodnutí byly nové informace vyplývající z odborných zpráv a stanovisek dotčených orgánů, ze kterých je pravděpodobné, že "posudek", jehož zadání bylo připravováno a odhadované náklady na něj činily 1 500 000,- Kč s DPH, nesplní účel, pro který byl zadáván, neboť at'

Informativní materiál pro ZM konané dne 6. 3. 2019

již bude vybráno jakékoli technické řešení odstranění kontaminace nesaturované zóny, bude velmi pravděpodobně vždy spojeno se vzájemně provázanou horizontální a vertikální izolací sanovaného prostoru.

15. V návaznosti na dopis statutárního města Ostravy, kterým bylo Diamo, státní podnik informováno o nepokračování ve zpracování znaleckého posudku ve věci dekontaminace lagun Ostramo, svolal DIAMO, s.p. dne 28. 11. 2017 jednání ve věci konečného postupu při sanaci nesaturované zóny v lokalitě lagun Ostramo, kterého se zúčastnili zástupci města. Závěrem jednání byla vyjádřena shoda všech zúčastněných na dalším postupu v řešení sanace nesaturované zóny kombinovanou variantou odtěžby a separace zemin dle úrovně kontaminace, jejich úpravu vápennou stabilizací spojenou s externím odstraněním vysoce kontaminovaných materiálů a cizorodých odpadů, a následné zpětné uložení stabilizovaných zemin do zabezpečeného prostoru lagun a dobudování ekokontejntentu včetně obnovení těsnící funkce podzemní těsnící stěny respektive vybudování nové těsnící stěny..
16. Usnesením č. 08447/RM1418/117 ze dne 13. 2. 2018 vynesla rada města připomínky k návrhu nového stanoviska MŽP pro realizaci nápravných opatření na lokalitě laguny Ostramo a jmenovala zástupce města do pracovní skupiny k projednávání daného stanoviska.
17. Dne 10. 4. 2018 vydalo MŽP pod č.j. MŽP/2018/750/770 nové stanovisko k realizaci nápravných opatření vedoucích k odstranění staré ekologické zátěže „Laguny Ostramo“ v Ostravě – Mariánských Horách. V tomto stanovisku se již počítá s možností realizace ekokontejntentu a dále stanovuje nový harmonogram prací s klouzavými termíny navazujícími na sebe v závislosti na postupu sanačních prací
18. Na základě informací z KD dne 14. 6. 2018 připravuje státní podnik DIAMO harmonogram následných činností v návaznosti na nové Stanovisko MŽP ze dne 10. 4. 2018 pod č.j. MŽP/2018/750/770 k realizaci nápravných opatření vedoucích k odstranění staré ekologické zátěže „Laguny Ostramo“ v Ostravě-Mariánských Horách. Harmonogram byl předložen dotčeným subjektům. Prvním dílčím termínem nového Stanoviska MŽP je do 5 měsíců od nabytí jeho platnosti (tj. do 10. 9. 2018) předložit Projekt monitoringu do doby ukončení sanace. Projekt monitoringu byl předložen dotčeným orgánům dne 12.12.2018

Informace dopracované ke dni konání zastupitelstva města dne 6.3.2019

19. Mezi zhotovitelem zakázky „NÁPRAVNÁ OPATŘENÍ – LAGUNY OSTRAMO“ sdružením „Sdružení ČISTÁ OSTRAVA“ a objednatelem DIAMO, s.p. byla uzavřena „Dohoda o zrušení Realizační smlouvy o provedení prací při sanaci ekologických škod a následné rekultivaci vedoucích k nápravě staré ekologické zátěže skládky odpadů s. p. DIAMO “NÁPRAVNÁ OPATŘENÍ – LAGUNY OSTRAMO“ (NO-LO) ze dne 9.8.2004“, s platností k 31. 12. 2018.
20. Zároveň probíhala jednání mezi objednatelem s.p. DIAMO a účastníkem Sdružení ČISTÁ OSTRAVA společností AQUATEST a.s. o odkoupení části závodu Středisko čištění podzemních vod na lokalitě LAGUNY OSTRAMO. V období od zrušení Realizační smlouvy do 31. 1. 2019 běžel provoz čistírny lagunových vod (dále jen „ČLV“) na základě objednávek vystavených státním podnikem Diamo. Od 1. 2. 2019 byl provoz ČLV zadán společnosti AQATEST a.s. až do doby převzetí ČLV a dekontaminační stanice (dále jen „DS“) státním podnikem Diamo.
21. Dne 17. 1. 2019 proběhl pravidelný čtvrtletní kontrolní den, kterého se účastnil zástupce města Ostravy. Na kontrolním dni byli přítomni informováni o tom, že probíhá dopracování Projekt monitoringu podzemních vod v prostoru lagun OSTRAMO a okolí. Monitoring podzemních vod na lokalitě je v současné době zajišťován pracovníky státního podniku Diamo.
22. Dne 1. 3. 2019 státní podnik Diamo převzal do provozování ČLV a DS.

II. Nadbilanční kaly

1. Vítězem veřejné zakázky na dotěžbu Nadbilančních kalů je AVE CZ Odpadové hospodářství s.r.o.
Dne 30. 5. 2016 ukončilo MŽP zjišťovací řízení podle § 7 zákona o posuzování vlivu na životní prostředí pro záměr „NÁPRAVNÁ OPATŘENÍ – LAGUNY OSTRAMO, nadbilanční kaly, 1. Realizační etapa“. V rámci zjišťovacího řízení dospěl příslušný úřad (MŽP) k závěru, že předmětný záměr má významný vliv na životní prostředí a bude posuzován podle zákona (velká EIA).
2. Dne 9. 6. 2016 proběhl kontrolní den k akci „NÁPRAVNÁ OPATŘENÍ – LAGUNY OSTRAMO, nadbilanční kaly, 1. Realizační etapa“. V rámci materiálu pro KD zhotovitel (AVE CZ odpadové hospodářství s.r.o.) uvedl termíny pro realizaci akce.
3. Dle informací z kontrolního dne 21. 9. 2017 k akci „NÁPRAVNÁ OPATŘENÍ – LAGUNY OSTRAMO, nadbilanční kaly, 1. Realizační etapa“, probíhají v současné době práce v intencích časového harmonogramu předloženého v rámci vítězné nabídky.
4. Dne 26. 6. 2017 pod č.j. MSK 46411/2017 vydal Krajský úřad Moravskoslezského kraje veřejnou vyhláškou rozhodnutí o změně integrovaného povolení pro zařízení „Nápravná opatření – Laguny Ostramo“. Touto změnou bylo převedeno integrované povolení ze „Sdružení čistá Ostrava“ na nového zhotovitele společnost AVE CZ odpadové hospodářství, s.r.o.
5. Dne 31. 10. 2017 proběhlo mezi společnostmi AVE CZ a DIAMO s.p. předání a převzetí pracoviště v rámci akce „NÁPRAVNÁ OPATŘENÍ – LAGUNY OSTRAMO, nadbilanční kaly, 1. Realizační etapa“. Společnost AVE CZ dne 1. 11. 2017 zahájila práce na projektu „NÁPRAVNÁ OPATŘENÍ – LAGUNY OSTRAMO, nadbilanční kaly, 1. Realizační etapa“.
6. Časový harmonogram:
 - A) Činnosti potřebné k realizaci díla:
Termín: do 22. 12. 2017
 - B) Realizace díla:
Odtěžení a vymístění nadbilančních kalů:
Termín: do 22. 12. 2018
Odstranění/využití odpadů vzniklých z nadbilančních kalů:
Termín: do 22. 12. 2020
7. V rámci posledního KD dne 14. 6. 2018 požadovali zástupci SMO, aby obdrželi písemnou odpověď s.p. DIAMO na dopis ze dne 12. 6. 2018 k problematice odstraňování „hlinek“. Současně požádali o předložení harmonogramu zavápňování kalů a odvozu stabilizovaných kalů na koncové zařízení.
8. Dne 6. 8. 2018 pod č.j. MSK 105077/2018 vydal Krajský úřad Moravskoslezského kraje rozhodnutí o ve věci vydání 15. změny integrovaného povolení pro zařízení „Nápravná opatření – Laguny Ostramo“, kterým zvýšil maximální kapacitu mezideponie upravených kalů z 30 000 t na 70 000 t.
9. V rámci 11. KD konaného dne 25. 10. 2018 prezentovala společnost AVE CZ odpadové hospodářství s.r.o. provedené práce za období 1. 6. – 30. 9. 2018, a to o těžbě, úpravě a odstranění surových kalů, zkouškách úpravy nadbilančních kalů DASTITem, o 14. a 15. změně integrovaného povolení, měření znečišťujících látek v ovzduší, o provozu monitorovacího zařízení a o vypracování Dodatku č. 1 Prováděcího projektu. Dle sdělení zhotovitele bylo od zahájení prací v 11/2017 do 24. 10. 2018 aplikováno celkem 5 279,46 tun vápna, 151,61 tun DASTITu na zkoušky, upraveno bylo celkem 38 870 tun surových kalů, odvezeno a odstraněno bylo 13 262,52 tun upotřebených filtračních hlinek a 4 947,66 tun upravených nadbilančních kalů. Zhotovitel také informoval o monitoringu ovzduší, který na lokalitě probíhá od listopadu 2017 a prezentoval graficky zpracované výsledky měření SO₂ na vnitřním a vnějším monitorovacím okruhu od zahájení prací až do října 2018. Dále byly uvedeny prostoje při pracích na vymístění kalů z areálu lagun způsobené klimatickými podmínkami, stížnostmi obyvatel či poruchami a servisem technologického zařízení.

Informativní materiál pro ZM konané dne 6. 3. 2019

10. Dále zhotovitel AVE CZ předložil Dodatek č. 1 k prováděcímu projektu s návrhem řešení dalšího postupu, který byl následně prezentován a současně požádal dle směrnice dotčené orgány státní správy (tímto orgánem není SMO) o stanovisko k navrženým variantám dalšího postupu podle daného dodatku.
11. Statutární město Ostrava svým stanoviskem ze dne 26. 10. 2018 adresovaným státnímu podniku DIAMO, požaduje, aby úprava veškerých nadbilančních kalů včetně tzv. „hlinky“ byla na lagunách ukončena nejpozději do 22. 12. 2018. Nadbilanční kaly s označením „hlinky“, které zhotovitel nestihne upravit aplikací pojiva DASTIT ve výše uvedeném termínu, budou vymístěny z lokality v původním stavu. Veškeré práce musí být prováděny v souladu s platným integrovaným povolením a tak, aby nedošlo ke zhoršení emisní zátěže obyvatel města v okolí lagun.
12. Rada města se dne 27. 11. 2018 zabývala materiálem „NÁPRAVNÁ OPATŘENÍ – LAGUNY OSTRAMO, nadbilanční kaly, 1. realizační etapa, prováděcí projekt – Dodatek č. 1“.

Souhrnná informace pro jednání RM:

V souladu s prováděcí smlouvou měl zhotovitel zakázky „NÁPRAVNÁ OPATŘENÍ - LAGUNY OSTRAMO, nadbilanční kaly, 1. Realizační etapa“, tj. AVE CZ odpadové hospodářství s.r.o. zavápnit, odtěžit a vymístit nadbilanční kaly z lokality LAGUNY OSTRAMO v termínu do 20. 12. 2018.

S ohledem na kapacitu koncového zařízení na likvidaci zavápněných kalů, měly být zavápněné kaly potažmo hlíny uskladněny na mezideponii v Čáslavi a postupně likvidovány na koncovém zařízení v TP Vřesová, kdy termická likvidace uskladněného odpadu má být dokončena v termínu do 20. 12. 2020.

Krajský úřad Moravskoslezského kraje (dále jen „KÚ“) rozhodl dne 6. 8. 2018 o 15. změně integrovaného povolení čj. MSK 154420/2008 ze dne 27. 2. 2009, ve znění pozdějších změn, vydané podle § 13 odst. 3 zákona o integrované prevenci pro zařízení „Nápravná opatření – Laguny Ostramo“, provozované právnickou osobou AVE CZ odpadové hospodářství s.r.o., o rozšíření kapacity mezideponie přímo v lokalitě laguny Ostramo. Současně byl do integrovaného povolení doplněn nový bod, který zní: „**5.20. Odpady uložené na mezideponii budou ze zařízení vymístěny nejpozději do 20. 12. 2020**“. Podotýkáme, že v rámci řízení o změně integrovaného povolení KÚ nepříznal městu postavení účastníka řízení.

V rámci posledního čtvrtletního kontrolního dne a operativního kontrolního dne 22. 11. 2018 bylo zhotovitelem konstatováno, že požaduje prodloužení termínu pro úpravu hlínek tzv. DASTITování v dané lokalitě **do 30. 6. 2019**. Kyselé kaly budou zavápněny ve stanoveném termínu **20. 12. 2018**. Současně sdělil, že vymístění deponovaných odpadů proběhne až v termínu **do 20. 12. 2020**. Zhotovitel žádá o uzavření dodatku č. 1 ke smlouvě se státním podnikem DIAMO. Ze skutečností uvedených zhotovitelem na mimořádném kontrolním dni 22. 11. 2018 vyplynulo, že minimálně za poslední měsíc nebyl z lokality vymístěn žádný kal.

Rada města usnesením č. 00179/RM1822/4 ze dne 27. 11. 2018 projednala „NÁPRAVNÁ OPATŘENÍ – LAGUNY OSTRAMO, nadbilanční kaly, 1. realizační etapa, prováděcí projekt – Dodatek č. 1“, který obsahuje odůvodnění nesplnění požadavku na vymístění a odtěžbu kalů do 20. 12. 2018 dle bodu 3.1. prováděcí smlouvy a navrhuje změnu postupu při nakládání s nadbilančními kaly.

Současně schválila následující stanovisko města:

„Uložení odpadů z lagun OSTRAMO na zabezpečenou skládku v Čáslavi je součástí dotčenými orgány státní správy schválené realizační dokumentace celého záměru. Ve všech stupních projednávání bylo s ukládáním odpadů z lagun OSTRAMO na zabezpečenou legální skládku v Čáslavi počítáno. Tento schválený způsob nakládání s odpadem z lagun OSTRAMO je nepochybně v souladu s příslušnými povoleními orgánů státní správy a tedy platnými obecně závaznými právními předpisy. Skutečnost, že občané Čáslavi podali proti legální činnosti petici, není relevantním

Informativní materiál pro ZM konané dne 6. 3. 2019

důvodem, který brání uložení odpadů ve schváleném zařízení k nakládání s nebezpečnými odpady, v souladu s platnými zákony, zejména zákonem o odpadech. Předpokládáme, že petici občanů se příslušný orgán bude zabývat a posoudí, zda jsou splněny všechny zákonné podmínky při provozu skládky nebezpečných odpadů v Čáslavi.

Přesto, že chápeme širší environmentální hledisko, ze kterého je nutno celý proces likvidace staré ekologické zátěže posuzovat, nelze akceptovat neprůchodnost stávajícího řešení z důvodu podání petice obyvatel Čáslavi proti ukládání odpadů na zabezpečenou skládku.

Dosud nebyly zhotovitelem předloženy jakékoliv relevantní argumenty, které by vyhodnotily dopady technického řešení prací podle nově uvedených variant na obyvatele Ostravy, bydlící v bezprostřední blízkosti lagun. Domněnka Ministerstva životního prostředí (stanovisko ze dne 29. 10. 2019), že při pracích na „Dastitování“ hlinek nedojde k dalšímu výraznému ovlivňování okolí areálu lagun a širšího území města Ostravy a jeho obyvatel plynnými a prachovými emisemi, zejména silným zápachem, není podložena žádnými technickými nebo empirickými daty. Naopak pravděpodobnost, že tomu tak může být, je s ohledem na dosavadní zkušenosti s charakterem obsahu lagun a průběhem prací velká. Tím nerozporujeme upřednostnění energetického využití hlinek, které je v souladu s hierarchií způsobů nakládání s odpady.

Pokračování prací na úpravě nadbilančních kalů na lagunách po termínu 31. 12. 2018 považujeme v této situaci za neopodstatněné a žádáme, aby práce v lokalitě byly ukončeny, včetně vymístění kalů, v původním termínu, a to s ohledem na co nejmenší dopady na obtěžování okolí zápachem a zhoršením celkové imisní situace v dané lokalitě.

13. Dále pak bylo zástupci SMO požadováno na operativním KD 22. 11. 2018 předložení výsledků imisního měření na vnějším a vnitřním monitorovacím okruhu za 11/2017 vers. 11/2018, v termínu do 15. 12. 2018. Požadované výsledky formou grafů byly předány jako příloha zápisu z následujícího kontrolního dne 18. 12. 2018.
14. Na operativním KD dne 18. 12. 2018 předal zhotovitel nově zpracovaný harmonogram vymístění kalů zástupcům s.p. DIAMO upravený dle revize 2 Dodatku č. 1. Státní podnik DIAMO požaduje dodržování harmonogramu a jeho pravidelné vyhodnocování. AVE CZ osloví zástupce koncového zařízení (TP Vřesová) s požadavkem na jeho účast na kvartálním KD.
15. Dne 18. 12. 2018 obdržel MMO OOŽP rozhodnutí KÚ MSK ve věci vydání 16. změny integrovaného povolení pro zařízení „Nápravná opatření – Laguny Ostramo“, které nabylo právní moci dne 12. 12. 2018. Podotýkáme, že stejně jako v řízení o 15. změně uvedeného integrovaného povolení, nepřiznal KÚ MSK, ani v rámci řízení o 16. změně integrovaného povolení, městu postavení účastníka řízení. Změna č. 16 spočívá v úpravě nadbilančních kalů, tj. odpadu kat. č. 19 11 01 * Upotřebená filtrační hlinka a již zavápněných kalů, pojivem DASTIT.
16. Na operativním KD dne 18. 12. 2018 zhotovitel AVE CZ informoval, že Dodatek č. 1 byl podroben 2 revizím za účelem vypořádání připomínek, obdržených ve stanoviscích. Příslušné dokumenty obdržel zadavatel (DIAMO s.p.), probíhají jednání o dodatku ke smlouvě.
17. Požadavky SMO v rámci operativního KD dne 18. 12. 2018:
Požadavek SMO k pojivu DASTIT:
SMO požaduje předložení podkladu, na základě kterého KÚ povolil použití pojiva DASTIT k úpravě nadbilančních kalů ve vztahu k emisím (16. změna integrovaného povolení viz výše).
- Grafický výstup měření SO₂:
Zástupci MOaP, MHaH a SMO požadují vždy k 5. dni následujícího měsíce předložit měsíční grafický výstup měření SO₂ na vnitřním a vnějším monitorovacím okruhu.
18. Poslední kontrolní den k sanaci lokality „laguny Ostramo“ včetně projektu likvidace nadbilančních kalů se uskutečnil dne 25. 10. 2018, operativní kontrolní dny proběhly 22. 11. 2018 a 18. 12. 2018.

Informace dopracované ke dni konání zastupitelstva města dne 6.3.2019

19. Ke dni zpracování informace probíhají na lagunách práce na úpravě tzv. hlinek a zavápněných kalů. Dastitem k úpravě jejich vlastností tak, aby je bylo možno spalovat v TP Vřesová a jejich odvoz do TP Vřesová.
20. Pravidelný čtvrtletní kontrolní den, kterého se účastnil zástupce statutárního města Ostrava, proběhl dne 17. 1. 2019. Na kontrolním dni byly mimo jiné prezentovány informace o postupu odstraňování kalů z lokality. Na den 6. 3. 2019 byl svolán mimořádný kontrolní den.

Celková bilance nakládání s kaly na lagunách k datu 31. 1. 2019: /od zahájení k 31. 1. 2019/ tj. CELKOVÁ BILANCE (11/2017 – 1/2019)

Celkem aplikovaného vápna /t/:	5 874,04
Celkem aplikováno DASTITu /t/:	1 103,47
Celkem předupraveno surových kalů /t/:	43 050,00
Celkem předupraveno surových hlinek /t/:	4 336,96

Celkem odvezeno a odstraněno surové hlinky (19 11 01) /t/:	13 262,52
Celkem odvezeno upravených nadbilančních kalů (19 03 04) /t/:	8 070,12

Množství nadbilančních kalů dle zadání:	91 562 tun
Celkem vymístěno nadbilančních kalů:	21 780,10 t tun
Zbývá k vymístění nadbilančních kalů (dle zadání):	69 781,90 tun

AVE CZ odpadové hospodářství s.r.o. informuje nově každé pondělí statutární město Ostrava o aktuálním stavu plnění harmonogramu prací. Aktuální harmonogram plnění zakázky je přílohou tohoto materiálu.

21. V lednu 2019 zadavatel DIAMO, s. p. odstoupil částečně od smlouvy na základě ustanovení § 223 odst. 1 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, a **práce 1. Realizační etapy prováděné na základě Prováděcí smlouvy AVE/2015/HAL/07 ze dne 22. 12. 2015 byly k 31. 1. 2019 ukončeny.**
22. Město Ostrava po kontinuálním nesouhlasu s nedodržením původního termínu sanace Lagun Ostramo se zasadilo o vznik memoranda souvisejícím s likvidací této ekologické zátěže. Reagovalo tak na změnu tzv. integrovaného povolení o zřízení mezideponie přímo v areálu Lagun Ostramo vydaného Krajským úřadem MSK. Svůj souhlas se změnou původního prováděcího projektu poté připojily i ministerstva financí a životního prostředí. O tomto rozhodnutí bylo město pouze informováno bez možnosti jej jakkoliv ovlivnit. Memorandum mezi městem, státním podnikem DIAMO a společností AVE CZ odpadové hospodářství s.r.o. schválila rada města dne 29. ledna 2019.
23. Práce 1. Realizační etapy prováděné podle schváleného Prováděcího byly ukončeny k 31. 1. 2019. Od 1. 2. 2019 práce na lokalitě pokračují pod názvem zakázky „NÁPRAVNÁ OPATŘENÍ – LAGUNY OSTRAMO, nadbilanční kaly, 2. Realizační etapa“ v intencích projektové dokumentace schválené v rámci 1. Realizační etapy.
24. Kromě čtvrtletních kontrolních dnů jsou svolávány na lokalitě sanace 1x za 14 dnů pravidelné operativní kontrolní dny, kterých se rovněž účastní zástupci statutárního města Ostrava. Na operativním KD konaném dne 14.2.2019 byli přítomni informováni o tom, že dne 31. 1. 2019 byla mezi AVE CZ odpadové hospodářství s.r.o. a s.p. DIAMO uzavřena Dohoda o vypořádání vzájemných smluvních vztahů smluvních stran o provedení prací „Nápravná opatření – Laguny Ostramo, nadbilanční kaly, 1. Realizační etapa“, ze dne 22. 12. 2015 a uzavřena nová Prováděcí

Informativní materiál pro ZM **konané dne 6. 3. 2019**

smlouva o provedení prací „Nápravná opatření – Laguny Ostramo, nadbilanční kaly, 2. Realizační etapa“. Důvodem pro uzavření nové smlouvy byla skutečnost, že zhotovitel nebyl schopen dostát termínu z původní smlouvy a odstranit kaly z lagun z lokality do 22.12.2018.

25. AVE CZ odpadové hospodářství s.r.o. informoval účastníky kontrolních dnů o jednání s TP Vřesová, za účelem získání garance toho, že bude schopna zajistit odstranění/spálení zbývajících upravených kalů z lagun v termínu do 22. 12. 2020 a také o tom, že hledá další potenciální odběratele zavápněných kalů a hlinek.

Informace zpracoval: k datu 6. 3. 2019

Ing. Bc. Pavel Valerián, Ph.D., MBA

Ing. Bc. Jan Vaněk, MBA

Ing. Aleš Brázda